

Skupina svetnic in svetnikov, v imenu pobudnikov Andrej Čuš in Milan Klemenc

Mestna občina Ptuj

Mestni trg 1

2250 Ptuj

Ptuj, 21.6.2021

## **ZAHTEVA ZA SKLIC IZREDNE SEJE MESTNEGA SVETA**

**Podpisani svetniki v skladu s 23. členom Poslovnika Mestnega sveta Mestne občine Ptuj vlagamo predlog za sklic izredne seje Mestnega sveta Mestne občine Ptuj zaradi nejasnosti in netransparentnega delovanja Komunalnega podjetja Ptuj, ki s svojim delom krni ugled mesta Ptuj in Komunalnega podjetja Ptuj, ki mu je bila s strani Mestnega sveta Mestne občine Ptuj zaupana naloga, po drugi strani pa zavira razvoj na drugih pomembnih področjih za Mestno občino Ptuj in Spodnje Podravje.**

Predlagan dnevni red:

1. Problematika odvoza odpadnega blata iz Centralne čistilne naprave Ptuj in dogodki povezani s prevzemom odgovornosti za odvoz, predelavo in odlaganje.

**K točki 1: Problematika odvoza odpadnega blata iz Centralne čistilne naprave Ptuj in dogodki povezani s prevzemom odgovornosti za odvoz, predelavo in odlaganje.**

Zaradi pomanjkljivih in zavajajočih podanih informacij s strani vodstva Komunalnega podjetja Ptuj zahtevamo, da se pojasni kako je mogoče, da je blato iz centralne čistilne naprave (v nadaljevanju: CČN) znašlo na črnem odlagališču v Pivoli. Že samo dejstvo, da je blato iz naše občine meče slabo luč na delovanje vodstva družbe. Zaradi takšnih in podobnih upravičenih domnev zahtevamo, da se o prihodnosti delovanja Mestne občine Ptuj v Komunalnem podjetju Ptuj izreče tudi Mestni svet Mestne občine Ptuj. Mestna občina Ptuj je kot večinski lastnih soodgovorna za ravnanje s tem blatom in posredno ali neposredno dolžna prevzeti odgovornost, ki jo je prevzela z imenovanjem in potrjevanjem vodstva Komunalnega podjetja Ptuj. Do sedaj smo dobili le sprenevedave informacije, ko vodstvo Komunalnega podjetja zahteva, da se poišče krivce in te kaznuje. Seveda se s to zahtevo strinjamo. Hkrati pa se ne moremo znebiti vtisa, da se s postavljanjem take zahteve želi preusmeriti pozornost od lastnih ravnanj, ki so omogočile taka zavržna dejanja. Od vodstva Komunalnega podjetja Ptuj se zahteva sprejem tako objektivne kot subjektivne odgovornosti zaradi nastale situacije. Zaradi teh okoliščin je potrebno Komunalnemu podjetju Ptuj odvzeti koncesijo za opravljanje storitev

obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode ter storitev povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Mestni občini Ptuj.

Odpadno blato bioloških čistilnih naprav zaradi svoje sestave, lastnosti in količine predstavlja veliko nevarnost za okolje, predvsem na podzemne vode, ki so glavni vir pitne vode, saj oskrbujejo kar 97% prebivalstva. Podzemne vode v prodih in i peskih (podtalnica) in izvirov podzemnih vod je pri nas kar 7000. Podzemne vode se napajajo iz padavin in površinskih voda, ter iz podzemnih voda višje ležečih območij.

Po drugi strani pa je odpadno blato lahko velik potencial za snovno in/ali energijsko izrabo, pod pogojem, da ni preveč obremenjeno z določenimi onesnažili. Če bomo v življenju uporabljali manj kemije (kozmetika, pralna sredstva in druga čistila..., manj kemijskih spojin v vsakdanjem življenju) bo blato iz čistilnih naprav lažje predelati oz. bo dober potencial za kombinacija biogenih organskih in hranilnih mineralnih sestavin, ki jih lahko uporabimo v biološkem krogu kmetijstva in gozdarstva ali za urejanja okolja zaradi degradiranosti prostora. v Sloveniji, nastane dnevno preko 60 ton oz. letno 20.000 ton suhe snovi blata oz. okoli 100.000 ton vlažnega blata. Ti odpadki so v glavnem nenevarni, če ne pridejo v stik s podtalnico, saj vsebnost okoljsko kritičnih komponent največkrat ne presegajo mejnih vrednosti. Novi okoljski program Evropske unije vzpostavlja princip krožnega gospodarstva kot instrument trajnostnega razvoja na področju izrabe odpadkov. Možnosti za uporabo blata so zakonodajno pogojena in zelo omejena. (iz okoljevarstvenih razlogov povezanih s statusom blata kot odpadka). Odlaganje blata od l. 2009 v RS prepovedano zaradi prevelike organske vsebnosti in možnosti nastajanja metana - metanogenosti zato je možnost za uporabo na zemljiščih zelo omejena, energijska izraba pa je tehnološko, stroškovno in upravno zahtevna Preden gre blato za tako predelavo je potrebno dobro poznavanje njegove makro in mikro elementne in komponente sestave ter nekaterih pomembnih lastnosti, ki se med letom zaradi poteka kemijskih reakcij med letom te lastnosti še spreminjajo.

Zaradi vse-evropske prepovedi odlaganja in izredno omejene uporabe blata na zemljiščih, se večino blata v EU še vlažnega termično obdela na namenskih napravah v okviru čistilnih naprav ali v okviru sežiga komunalnih odpadkov.

Odpadno blato ima status biogenega odpadka (Biogeni odpadki so ostanki hrane, kuhinjski odpadki, odpadki z vrtov in parkov, gnojevka, živalski gnoj ali drugi odpadki, kot so papir, karton in odpadni les. Ti imajo določeno energetska vrednost, ki predstavlja neki energetski potencial. Lahko se razgradijo (ostanki hrane, odpadno jedilno olje, gnojevka), če so izpostavljeni anaerobnim ali aerobnim procesom razgrajevanja ali jih uporabimo za kurjenje (papir, karton, les)). V biogenih odpadkih je masno razmerje med organskimi in anorganskimi sestavinami približno 2:1.

V kolikor so vrednosti pod mejno vrednostjo se lahko uporablja za rekultiviranja okoljsko degradiranih površin (kamnolomov, glinokopov, starih industrijskih con) oz. pri večjih posegih v okolje (npr. gradnja prometnic), kjer bi morali odpadni materiali imeti prednost. Krožno gospodarstvo mora take pristope podpirati s sistemskimi ukrepi.

Janko Širec je 11.6.2021 sicer zavrnil namigovanja na povezavo s temi dogodki, a je potrebno opozoriti, da je hkrati še pojasnil, da se letno pri njih nabere 7200 ton blata, na en tovornjak pa se naloži približno 25 ton blata. V pogodbi s CEP Celje je zapisano, da se blato vozi v Surovina Maribor, del pa tudi v Avstrijo. Toda iz mariborske družbe Surovina so sporočili, da niso in ne prevzemajo komunalnega blata od ptujske komunale na nobeno izmed svojih lokacij, prav tako v zvezi z navedeno problematiko niso sodelovali s podjetjem CEP. Vsakršno povezanost z obravnavanimi nezakonitimi ravnanji Surovina kategorično zanika.

Gre za evidentno kršenje pogodbe oz. okvirnega sporazuma s strani prevzemnika CEP Celje, ki ga je nemudoma odpovedati, skladno z določbo v Okvirnem sporazumu.

Potrebno je pričeti postopek za uvrstitev podjetja CEP Celje na seznam gospodarskih subjektov z negativnimi referencami ter prepoved poslovanja s tem podjetjem.

Tisti četrtek so v Komunalnem podjetju Ptuj naložili devet tovornjakov blata, kar je nekaj več kot 200 ton. Cena odvoza kubičnega metra blata je sicer 117 evrov plus 9,5 odstotni DDV. Samo predstavljamo si lahko, kakšni so bili zaslužki in provizije, glede na to, da se dokazuje, da je to bila večletna praksa.

Šlo naj bi za precej dobro organiziran sistem, ki traja že nekaj časa, in samo vprašanje je in dokazalo se je, da lokacija na območju Pivole ni bila edina, kamor so vpleteni nezakonito odpeljali odpadke.

Žal se to potrjuje tudi v kvaliteti življenjskega prostora, saj smo v Sloveniji na prvem mestu v Evropski uniji po smrtnosti za rakom, pri tem pa še posebej prednjačita Pomurska in Podravska statistična regija. Direktnih dokazov za medsebojno povezanost sicer ni, je pa to tudi zagotovo ena izmed posledic.

S takšnimi početji je več kot konkretno ogrožena tudi ustavna pravica do zdravega in čistega okolja, da ne govorimo o pravici do čiste pitne vode.

V primeru odvrženega komunalnega blata na območju Pivole so kriminalisti izvedli več hišnih preiskav, v okviru katerih so pridržali šest oseb. Po neuradnih podatkih naj bi bili pridržani štirije vozniki tovornjakov ter direktorja obeh podjetij, ki naj bi bili odgovorni za prevoz blata na končno lokacijo. To naj bi bila podjetje CEP iz Celja ter direktor prevoznika iz Ljubljane.

Napredek v kriminalistični preiskavi v zvezi z nelegalno odloženim blatom je pozdravil minister za okolje in prostor Andrej Vizjak.

Cilj te hobotnice podjetij naj bi bil razpršitev odgovornosti in zelo dobre provizije. S tem, ko so blato odvrgli v naravo, so namreč ogromno denarja privarčevali.

Ker je v teku pravkar tudi razpis za prevzem odpadnega blata za prihodnje obdobje je to še posebej problematično in je potrebno poskrbeti, da bo pogodbeni partner zanesljiv, transparenten in korekten. Zdajšnji to zagotovo ni bil. Vodstvo KP Ptuj želi partnerja CEP Celje za sušenje blata na lokaciji čistilne naprave Ptuj za obdobje naslednjih 7 let.

Vsekakor je potrebno zaradi tega presoditi in opraviti razpravo o odgovornosti vodstva KP Ptuj, saj bi podjetje KP Ptuj moral ovedeti, komu oddaja papirje, saj je tako določeno v okvirnem sporazumu. Nemogoče je, da KP Ptuj »ni vedelo«, kdo odvaža odpadke. Zakaj KP Ptuj ni zaustavilo prevoza odpadkov in zahtevalo pojasnil, ko se je na dvorišču pojavilo tretje podjetje, o katerem KP ni vedelo nič? To podjetje bi namreč moralo nominirati CEP Celje in KP o tem predhodno obvestiti, ta pa bi moral dati za to soglasje. Zato tudi ne drži izjava direktorja, da, ko blato zapusti dvorišče KP, oni več z njim nimajo nič. V tem primeru so soodgovorni, saj niso preprečili prevoza odpadkov podjetju, za katerega KP ni izdala predhodnega soglasja.

Zaradi omenjenega se Mestno občino Ptuj povezuje z okoljsko kriminalno združbo, kar negativni vpliva na ugled mesta, občanov in občank, hkrati pa je ta afera ponesla glas Ptuja tudi v svetu – tokrat žal negativno. To se bo verjetno odražalo tudi v političnem, gospodarskem in socialnem razvoju Ptuja in odnosu države do nas.

Predlagani sklepi:

1. Mestni svet MO Ptuj se je seznanil z aktualno problematiko, vezano na odvoz odpadnega blata iz CČP Ptuj.
2. Mestni svet MO Ptuj poziva županjo, da razišče in ugotovi vsa danes naštetá dejstva in o tem obvesti mestni svet in javnost v roku 15 dni.
3. Mestni svet MO Ptuj poziva županjo in Komunalno podjetje Ptuj, da v roku 15 dni poda poročilo, zakaj od 1.9.2020, ko je bil delovni sestanek vseh svetnikov, ni izvedla aktivnosti v smeri dolgoročne rešitve blata v CČN Ptuj, kljub tam drugače sprejetim dogovorom.
4. Mestni svet MO Ptuj poziva vse preostale delničarje – občinske svete, da se v roku 30 dni opredelijo do problematike, vezane na odvoz odpadnega blata iz CČP Ptuj.
5. Mestni svet MO Ptuj poziva Ministrstvo za okolje in prostor k oblikovanju sistemskih in zakonskih rešitev za odpravo problematike na področju dela z odpadnim blatom, primerljiv z drugimi evropskimi državami.

Predlagano gradivo k točki dnevnega reda:

- Okvirni sporazum o prevzemu in končni obdelavi dehidriranega blata iz CČN Ptuj
- Zbir pobud 2020 in 2021 vezanih na CČN BLATO in ODPLAKE
- Članek: <https://www.rtvlo.si/okolje/cep-dobili-smo-zagotovilo-da-je-bil-ves-mulj-prevzet-v-skladu-z-zakonodajo/583835>
- Članek: <https://www.24ur.com/novice/slovenija/je-odvrzeno-blato-iz-komunalnega-podjetja-ptuj.html>
- Članek: <https://reporter.si/clanek/slovenija/ptujcani-posvinjali-hoce-videoposnetki-ujeli-tovornjake-ki-so-v-pivolski-potok-odlozili-200-ton-blata-880826>